

Αμερικανικές βιβλιοθήκες με διακρίσεις και βραβεία

Βασίλης Τσιμπούκης

Κέντρο Τεκμηρίωσης Αμ. Πρεσβείας
Μέλος της Επιτροπής Ενίσχυσης Βιβλιοθηκών
tsiboukis@state.gov

Στη μικρή πόλη Νατουρίτα της επαρχίας Μοντρόουζ στην πολιτεία Κολοράντο, υπάρχει μια μικρή δημοτική βιβλιοθήκη που κέρδισε το βραβείο της Καλύτερης Μικρής Βιβλιοθήκης της Αμερικής για το 2010 που απονέμει το Ίδρυμα Bill & Melinda Gates. Το βραβείο οργανώνεται από το περιοδικό Library Journal.

Η μικρή αυτή πόλη έχει λιγότερους από χίλιους κατοίκους, το κατά κεφαλή εισόδημα είναι κατώτερο από το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της πολιτείας του Κολοράντο και η οικονομία έχει μεγάλες μεταπτώσεις. Βρίσκεται στη δυτική πλευρά της οροσειράς Ρόκies και υπάγεται στην επαρχία Μοντρόουζ που είναι και η έδρα της κεντρικής δημοτικής βιβλιοθήκης που εξυπηρετεί περίπου 40.000 κατοίκους, ενώ γύρω στους 2.100 είναι όσοι δέχονται τις υπηρεσίες της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Νατουρίτα (ΔΒΝ).

Με τέσσερις υπαλλήλους, δύο μόνιμους και δύο με μειωμένο ωράριο, η μικρή αυτή βιβλιοθήκη έχει ως αποστολή της να επιμορφώνει, να διασκεδάζει και να διευρύνει τους ορίζοντες των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη δια βίου μάθηση και στην αύξηση της αναγνωσιμότητας.

Η πόλη είναι φτωχή οικονομικά αλλά πλούσια στην αλληλεγγύη και στην ανταπόκρισή της στη κοινότητα. Το δεκαπέντε τοις εκατό των κατοίκων της δεν διαθέτει οικιακό τηλέφωνο και είναι λίγα τα νοικοκυριά με πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Παλιότερα στην περιοχή υπήρχαν ορυχεία εξόρυξης ουρανίου. Οι επιχειρήσεις δεν απέδωσαν οικονομικά και πολλά άρθρα έχουν εμφανιστεί στον αμερικανικό τύπο περιγράφοντας τη δυσμενή οικολογική και οικονομική κατάσταση της περιοχής. Πολλοί κάτοικοι ακόμα υποφέρουν από σοβαρά προβλήματα υγείας που έχουν

άμεση σχέση με τα ορυχεία. Σήμερα οι περισσότεροι απασχολούνται σε τουριστικές επιχειρήσεις στο θέρετρο της πόλης Τελαρόνιτ, εβδομήντα μίλια από τη Νατουρίτα.

Το καινούριο κτίριο της βιβλιοθήκης παραδόθηκε το 2009 και σίγουρα βοήθησε αποτελεσματικά με ένα αυξανόμενο αριθμό προγραμμάτων κυρίως για τα παιδιά του τοπικού δημοτικού σχολείου, που απασχολούνται σε δραστηριότητες μετά το πέρας του σχολικού προγράμματος, εξυπηρετώντας με αυτόν τον τρόπο μεγάλο αριθμό γονέων, οι οποίοι στηρίζονται στη βιβλιοθήκη παραλαμβάνοντας τα παιδιά τους αργά το απόγευμα κατά την επιστροφή τους από την απομακρυσμένη εργασία τους.

Τέσσερις μέρες την εβδομάδα η βιβλιοθήκη προσφέρει πρόγραμμα απασχόλησης μετά το πέρας του σχολείου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει βοήθεια στα μαθήματα, βραδιές για εφήβους και εκμάθηση κηπουρικής στον καινούργιο Κήπο των Παιδιών που φροντίζουν και περιποιούνται τα ίδια τα παιδιά.

Υπάρχουν επτά υπολογιστές για το κοινό με 200 χρήστες σε εβδομαδιαία βάση. Η Πολιτειακή Βιβλιοθήκη του Κολοράντο θα συνεισφέρει οικονομικά αγοράζοντας δώδεκα φορητούς υπολογιστές, ενισχύοντας την τεχνολογική υποδομή της ΔΒΝ.

Το προσωπικό της βιβλιοθήκης βοηθά τους κατοίκους και χρήστες να κάνουν έρευνα εργασίας μέσω των υπολογιστών καταπολεμώντας την τοπική ανεργία. Πολλοί από τους χρήστες της βιβλιοθήκης δεν έχουν μεταφορικό μέσο αλλά ούτε και υπολογιστές στα σπίτια τους για να εξυπηρετηθούν στις κεντρικές υπηρεσίες της πολιτείας που εδρεύουν στο μακρινό Ντένβερ.

Η ΔΒΝ έχει ξεκινήσει συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Σέντερς του Σαιντ Μιγκουέλ, ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό, εξασφαλίζοντας πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στους κατοίκους της Νατουρίτα με τη βοήθεια διεξαγωγής μαθημάτων με τηλεδιάσκεψη. Σύμφωνα με τις τελευταίες στατιστικές μετρήσεις, μόνο το 3% των ενηλίκων κατοίκων της πόλης πάνω από εικοσιπέντε χρονών έχει τίτλο ακαδημαϊκών σπουδών. Αντίστοιχα στην ίδια ηλικιακή κατηγορία το ποσοστό στην υπόλοιπη πολιτεία Κολοράντο φτάνει στο 33%.

Αξίζει να σημειωθεί πως από το 2009 η κυκλοφορία βιβλίων στη βιβλιοθήκη της Νατουρίτα αυξήθηκε 110% (150% στις παιδικές ηλικίες) και 450 νέες κάρτες μελών εκδόθηκαν στην ίδια βιβλιοθήκη.

Ανατρέχοντας στο παρελθόν, η πόλη αυτή ποτέ δεν είχε ανθηρή οικονομία. Για πολλά χρόνια η βιβλιοθήκη στεγαζόταν σε πολύ μικρό χώρο στο κτίριο της δημαρχίας. Η πρώτη προσπάθεια ανέγερσης νέου κτιρίου βιβλιοθήκης έγινε το 2005 αλλά οι προσπάθειες έπεσαν στο κενό αφού τοπικές ψηφοφορίες δεν συγκέντρωσαν τον απαιτούμενο αριθμό ψήφων για αύξηση φόρων που θα επέτρεπαν την απόκτηση ενός καινούργιου κτιρίου βιβλιοθήκης.

Πιο οργανωμένη προσπάθεια έγινε το 2006 με τους επικεφαλής της βιβλιοθήκης να κοστολογούν ένα καινούργιο κτίριο στα 1.250.000 δολάρια παρέχοντας 275.000 από το απόθεμα της βιβλιοθήκης. Το υπόλοιπο ποσό θα μπορούσε να συγκεντρωθεί μόνο αν οι κάτοικοι της πόλης δεχόντουσαν την επιβολή έκτακτου φόρου που θα κάλυπτε το 10% του προϋπολογισμού. Πάνω από 80% των κατοίκων δέχτηκαν την οικονομική επιβάρυνση για πέντε χρόνια ενώ την ίδια περίοδο η διεύθυνση της βιβλιοθήκης είχε επιλέξει αρχιτέκτονα για το έργο και είχε γίνει αγορά οικοπέδου για την καινούργια βιβλιοθήκη.

Για μια κοινότητα με λιγοστούς οικονομικούς πόρους, μια συνεισφορά αυτού του ύψους είναι δυσβάστακτη. Η διεύθυνση της βιβλιοθήκης στράφηκε στον ιδιωτικό τομέα της περιοχής σε μεγαλύτερη ακτίνα και πέτυχε μεγάλη οικονομική βοήθεια από τη γειτονική πόλη Τελαρόνιτ (Ίδρυμα Τελαρόνιτ). Έγινε μια πολύ καλή αρχή όταν το συγκεκριμένο ίδρυμα κατέβαλε 80.000 δολάρια. Αμέσως ακολούθησαν και πολλοί άλλοι. Οι επιτυχίες αυτές οφείλονται στο ηγετικό προσωπικό της βιβλιοθήκης που οργάνωνε όλες τις φάσεις ανεύρεσης πόρων με τρόπο μελετημένο και οργανωμένο.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για το προσωπικό αυτής της αναγνωρισμένης βιβλιοθήκης και για την Σούζαν Ράις γέννημα θρέμα της περιοχής που αν και δεν διαθέτει σπουδές βιβλιοθηκονομίας επελέγη για να βοηθήσει στη χρηματοδότηση της καινούργιας βιβλιοθήκης και αποδείχτηκε πολύτιμο απόκτημα αυτής της

βιβλιοθήκης. Ο ενθουσιασμός της Ράις έκανε θαύματα και στον τομέα των νέων προγραμμάτων.

Εκτός από τη διάκριση της Καλύτερης Μικρής Βιβλιοθήκης της Αμερικής 2011, η Δημοτική Βιβλιοθήκη της Νατουρίτα κέρδισε τον τίτλο της καλύτερης βιβλιοθήκης από την Ένωση Βιβλιοθηκών της πολιτείας του Κολοράντο.

Νέα από την Αμερική

Σε μια δύσκολη οικονομικά χρονιά για τις Αμερικανικές βιβλιοθήκες, το περιοδικό Library Journal τίμησε μια σειρά δημοτικών βιβλιοθηκών, οι οποίες ξεχώρισαν για την αποδοτικότητά τους σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία των τελευταίων δύο ετών, καταλαμβάνοντας μια θέση στη λίστα Public Library Service 2010.

Το περιοδικό ρώτησε τα στελέχη των βιβλιοθηκών να σχολιάσουν τις αποδόσεις τους προσφέροντας μια εικόνα της σημερινής κατάστασης στις καλύτερες Αμερικανικές βιβλιοθήκες.

Σας προσφέρουμε μια περιληπτική εικόνα αυτής της παρουσίασης.

Υπηρεσίες σε εποχές οικονομικής κρίσης

Η Γιαν Σάντερς από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Πασαντίνα στην Καλιφόρνια σημειώνει πως τα σεμινάρια που οργάνωσε για τη χρήση του διαδικτύου και για εύρεση εργασίας έφεραν κόσμο στη βιβλιοθήκη. Επίσης πετυχημένο ήταν το πρόγραμμα φύλαξης παιδιών ειδικά για οικογένειες με αυξημένα οικονομικά προβλήματα.

Από το Νιού Τζέρσει και συγκεκριμένα τη Δημοτική Βιβλιοθήκη στο Μπέρναντσβιλ, μαθαίνουμε πως όσα προγράμματα είχαν σχέση με την καταπολέμηση της ανεργίας και την επιμόρφωση σε θέματα χρήσης υπολογιστών ανέβασαν στα ύψη την επισκεψιμότητα.

Οικονομική βοήθεια

Στις δύσκολες οικονομικά εποχές, λίγες βιβλιοθήκες ξεχώρισαν στο τομέα οικονομικής ενίσχυσης και επιχορήγησης. Ας δούμε πως τα κατάφεραν.

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Γουίλφριτ στη Μασσαχουσέτη ήταν ιδιαίτερα προσεκτική με τον προϋπολογισμό της τα τελευταία δύο χρόνια. Αυτό τη βοήθησε να μην αναγκαστεί να προχωρήσει σε περικοπές. Μεγάλη βοήθεια προσέφερε ο Σύλλογος Φίλων της Βιβλιοθήκης (που διαθέτει σχεδόν κάθε βιβλιοθήκη στις ΗΠΑ) αλλά και ένα σημαντικό κληροδότημα.

Για πολλές δεκαετίες οι δημοτικές βιβλιοθήκες στην πολιτεία Οχάιο χρηματοδοτούνταν από ένα πολιτειακό κονδύλι, το Ταμείο Δημοτικών Βιβλιοθηκών Οχάιο. Αν και υπήρξε μείωση στη χρηματοδότηση το 2009, το Ταμείο συνεχίζει να βοηθά στο έργο των βιβλιοθηκών της πολιτείας αναζητώντας και νέες πηγές χρηματοδότησης.

Νέες εγκαταστάσεις

Είναι γεγονός πως από μόνο ένα καινούργιο κτίριο βιβλιοθήκης δεν επαρκεί για μια πετυχημένη πορεία. Έχουμε δύο παραδείγματα για αυτό. Πρώτη η Δημοτική Βιβλιοθήκη Μάριον Κάουντι στην πολιτεία Ιντιανάπολις. Το ανακαινισμένο κτίριο πέτυχε μεγάλους αριθμούς επισκεπτών, αυξάνοντας τον αριθμό των υπολογιστών για το κοινό και επιστρέφοντας σε ένα ωράριο εργασίας με τέσσερις μέρες λειτουργίας μέχρι 9 μμ. Αυτό επέτρεψε να γίνει καλύτερη αναδιάρθρωση στα προγράμματα που πρόσφερε η βιβλιοθήκη συγκεντρώνοντας μεγάλους αριθμούς επισκεπτών.

Η τοποθεσία μιας βιβλιοθήκης είναι καθοριστική. Όπως για παράδειγμα η Δημοτική Βιβλιοθήκη Μπι Κέιβ στο Τέξας. Υπάρχει άνετος χώρος στάθμευσης δίπλα στη βιβλιοθήκη και ένα ανοιχτό αμφιθέατρο όπου οργανώνονται δωρεάν μουσικές εκδηλώσεις και βραδιές με πυροτεχνήματα. Αυτά τα προγράμματα στον ειδικό χώρο που γίνονται έχουν εξασφαλισμένο μεγάλο αριθμό επισκεπτών.

Ο ρόλος του προσωπικού

Εξυπηρετώντας τις καινούργιες ανάγκες τους, οι βιβλιοθήκες στηρίζονται απόλυτα στο ρόλο του προσωπικού. Όπως στη βιβλιοθήκη Γουέστ Τίσμπουρι στη Μασσαχουσέτη όπου ο αυξανόμενος αριθμός προγραμμάτων συντέινει στην πρόσληψη ενός ατόμου υπεύθυνου αποκλειστικά για τα προγράμματα και τις εκδηλώσεις.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι η βιβλιοθήκη του Πάλο Άλτο στην Καλιφόρνια με την δημιουργία μιάς νέας θέσης εργασίας με ημιαπασχόληση. Πρόκειται για ένα σύνδεσμο με το τοπικό σχολείο επιφορτισμένο με τον αυξανόμενο αριθμό προγραμμάτων που οργανώνει η βιβλιοθήκη. Μια πολύ πετυχημένη κίνηση που κρίθηκε αναγκαία για τη συνεργασία της βιβλιοθήκης με τους μαθητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό, προωθώντας το πληροφοριακό υλικό και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Και «ολίγη» τεχνολογία

Είναι κοινός τόπος για όλες τις βιβλιοθήκες που ξεχώρισαν με τις στατιστικές τους τα τελευταία δύο χρόνια πως όσες επένδυσαν σε μεγάλο αριθμό υπολογιστών με γρήγορο ίντερνετ βγήκαν κερδισμένες.

Για παράδειγμα η Δημοτική Βιβλιοθήκη Σάντα Κλάρα στην Καλιφόρνια αναβάθμισε το λογισμικό στους υπολογιστές που διαθέτει για το κοινό με άμεσα αποτελέσματα στην αύξηση των χρηστών.

Περιοχές σε πολιτείες με περιορισμένες ταχύτητες και πρόσβαση στο διαδίκτυο στηρίζονται ολοένα και περισσότερο στις ενισχυμένες συνδέσεις που διαθέτουν οι δημοτικές βιβλιοθήκες. Πρόκειται για μία κατάκτηση στο χώρο των δημοτικών βιβλιοθηκών στην Αμερική που προσελκύει κοινό και χρήστες επιτρέποντας τη χορήγηση κονδυλίων σε τοπικό επίπεδο παρ' όλες τις οικονομικές δυσκολίες που συνεχίζονται.